

TALK OF THE CITY

Από τον Γιώργο Χατζηβασίλη

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΤΑΣΟΥΛΑ ΚΑΡΑΙΣΚΑΚΗ

«Πτήσεις» στα χαμηλά

Είναι από τις παράπλευρες συνέπειες της κρίσης αυτή η γενικευμένη δυσθυμία και τα επεισόδια καθημερινής βαρβαρότητας με επιθετικές συμπεριφορές, αδιανόπτα τρολαρίσματα στο Διαδίκτυο, ανώνυμες ιντερνετικές ασχήμιες, ή βλαστήμιες στον δρόμο από τους αυξανόμενους εχθρούς της κοσμιότητας... Αυτό το κύμα αδιαφορίας για τη στάθμη της κοινής μας ζωής – λόγω, μάλλον, της στόχευσης στην ασθμαίνουσα προσπάθεια για επιβίωση, των αυξανόμενων βαρών, του «μαύρου τοίχου» στη θέση του μέλλοντος, των αποψιλωμένων κρατικών υπηρεσιών, της λειψής οργάνωσης, των λειψών ελεγχων... Αυτή η περιφρόνηση κάθε κανόνα, οι παρανομίες, οι αυθαιρεσίες, η κακοποίηση του δημόσιου χώρου και του κοινού πλούτου. Αυτή η όλο και πιο διαδεδομένη «φιλοσοφία» της ήσσονος προσπάθειας

– όπως στην περίπτωση (ακριβοθώρητου) οδοκαθαριστή, που καμώνεται πως καθαρίζει• ξεκινά από ένα τυχαίο σημείο μαζεύοντας μερικά σκουπίδια, δεν πετυχαίνει το επιθυμητό αποτέλεσμα, αλλά προχωράει, κάνει διάλειμμα στο κατώφλι σπιτιού, πηγαίνει στην απέναντι πλευρά, καθαρίζει χονδρικά ένα τμήμα, εγκαταλείποντας στην τύχη τους πληθώρα σκόρπιων σκουπιδιών και εξαφανίζεται πίσω από την πρώτη γωνία. Ή του μηχανόβιου διανομέα – ενώ περπατάς στο πεζοδρόμιο ένας θορυβώδης όγκος σε πετάει στην άκρη, προκαλώντας εκτίναξη των σφυγμών και κρύο ιδρώτα• ο αναβάτης της μοτοσικλέτας σκύβει στην πόρτα του πρώτου σπιτιού, πετάει ένα φάκελο εντός του, στρίβει, κατεβαίνει από το πεζοδρόμιο, σε πέντε μέτρα ξανανεβαίνει, πετάει μερικούς φακέλους στο γραμματοκιβώτιο

του επόμενου σπιτιού και με εντυπωσιακή ταχύτητα, ανεβαίνοντας και κατεβαίνοντας το κράσπεδο με τη μοτοσικλέτα, συνεχίζει το σλάλομ ανάμεσα σε πεζούς, δέντρα, οδοδείκτες, πάνω και κάτω από το πεζοδρόμιο, αδειάζοντας στις εισόδους των σπιτιών το περιεχόμενο του ταχυδρομικού σάκου. Κάθε μία ξεχωριστή μέρα γεννιέται μέσα σε μια αλυσίδα φαινομένων ολίσθησης εκτός νομιμότητας (εξυπηρέτηση χωρίς αποδείξεις, αυθαίρετο σκαμπανέβασμα τιμών, κάπνισμα και παρκάρισμα εκεί όπου αυστηρά απαγορεύονται...) και σβήνει μέσα σε μια απογοητευτική κόπωση από κινήσεις στο κενό. Ωστόσο, αν και πάσχοντες, δεν απαιτούμε μια θεραπεία από τα επακόλουθα της διαλυτικής παραίτησης, ενίοτε προσθέτουμε κι εμείς ένα λιθαράκι στην αυθαιρεσία. Είμαστε

σίγουρα σε ένα πολύ κρίσιμο σημείο, με την αίσθηση συναγερμού που οι δραματικές κοινωνικο-οικονομικές περιστάσεις γεννούν, να μας σπρώχνουν βίαια έξω τα «ψιλά γράμματα» του πολιτισμού. Το πρόβλημα είναι ότι όταν η μιζέρια γίνεται μόνιμη επωδός, οι άνθρωποι δεν τη σκέφτονται πια. Γίνεται σταθερός συντελεστής στην εξάσκηση των πράξεων. Κοινός τόπος και τρόπος να λησμονούμε τα πάντα με τη μηχανική επανάληψη.

Ομως, στα δύσκολα είναι που αποκάλυπεται το επίπεδο ενός λαού. Εάν κάτι δεν αλλάξει, θα καταλήξουμε απλά νούμερα στην αριθμητική της παρακμής, τελματωμένοι, να γυρνάμε την πλάτη σε ό,τι συνιστά «θέμα» – τη ζωή μέσα στην κοινωνία, τη ζωή μέσα στην ιστορία, την ανθρώπινη ανημπόρια, αλλά και την ανθρώπινη δύναμη.

ΑΥΓΗ Καρτερός Θανάσης

Παναγιά μου, βόηθα

Μα τω Θεώ, με το Θεό εμείς οι αριστεροί δεν έχουμε διαφορές, αλλά δεν τα πάμε και πολύ καλά. Είναι πολύ απόμακρος και αυστηρός. Άσε που δεν δέχεται τη λειτουργία των τάσεων. Με τον Χριστό τα πάμε καλύτερα, αφού δίδαξε ότι όποιος έχει δύο χιτώνες πρέπει να δίνει τον ένα. Άσε που πέταξε με τις κλωτσιές από τον ναό τους εμπόρους. Από το θρησκευτικό σύμπαν, όμως, πιο δική μας είναι η Παναγία, που μέσα στον Αύγουστο έχει την τιμητική της. Διότι είναι η μάνα, η συντρόφισσα των κυνηγημένων και των απόκληρων, η προστάτιδα των διαφορετικών και των απροσάρμοστων. Εκείνη στην οποία απευθύνονται οι περισσότερες προσευχές. Είναι η μόνη που θα μπορούσε να εισακούσει και την προσευχή ενός αριστερού, ακόμα κι από κείνους που προτιμούν τον πολιτικό από τον θρησκευτικό όρκο. Στο κάτω-κάτω, έχει αποδειχτεί ότι οι πάντες μπορούν να την επικαλούνται σε δύσκολες ώρες. «Παναγιά μου», για παράδειγμα, αναφωνούν δεξιοί, αριστεροί, και κεντροαριστεροί, όταν βλέπουν τον Λαγό να βαδίζει εναντίον των εθνικών εχθρών. Ή και τον Κουμουτσάκο να βγάζει ανακοινώσεις για να διακρύξει την ανάγκη σιδηράς πυγμής, σιδηρού νόμου και σιδηράς τάξεως με αφορμή μια ληστεία τράπεζας. Άρα, μπορούμε να της πούμε τον πόνο μας και να ζητήσουμε τη συνδρομή της.

Με κάθε σεβασμό, λοιπόν, σε Σένα και στους πιστούς, βόηθα, Παναγιά μου, να προσαρμοστούμε στη νέα κατάσταση και να αποφύγουμε τον ψυχίατρο. Βόηθα να σηκώσουμε στις πλάτες μας το δικό μας αναγκαίο Μνημόνιο, τις δικές μας ήπιες περικοπές, τις δικές μας ανθρώπινες αστυνομικές επιχειρήσεις, τα δικά μας απαραίτητα μέτρα που θα οδηγήσουν στην «αγία έξοδο» από το σημερινό τέλμα. Να υπομένουμε αγόγγυστα τις καταγγελίες για Σόδομα και Γόμορρα από δεξιούς, ούλτρα δικούς μας, ποτάμιους και ενάλιους πάσης φύσεως. Να σηκώνουμε τον σταυρό μιας εξουσίας που μας έριξε από τα ψηλά της Διακαινησίμου στα βαθιά του Μαξίμου.

Παναγιά μου, βόηθα εμείς που διαδηλώνουμε μια ζωή κατά πάντων να πιούμε το πικρό ποτήρι των διαδηλώσεων κατά των δικών μας απάντων. Βάλε το χέρι σου να κρατάμε το κεφάλι μας χαμηλά, να μην ξιπαστούμε, να μη φοβηθούμε, να μη χωριστούμε μεταξύ μας και από τους άλλους, να μη γίνουμε φορείς της απόλυτης αλήθειας, να μην καίμε συντρόφους μας, να μην, να μην, να μην. Και, το πιο σημαντικό, βόηθα, Παναγιά, να μην συνηθίσουμε τα εξουσιαστικά κουστούμια που η ψήφος του λαού μάς φόρεσε, να μην προσαρμοστούμε σε κανόνες που πολεμήσαμε και σε αρχές που μισήσαμε. Να λυγίζουμε, αλλά να μη σπάσουμε. Αμήν...

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ Τάσος Παππάς

Ικανοί κατά περίπτωση

Μια περίεργα επιλεκτική αντίληψη αναπτύσσεται το τελευταίο διάστημα σχετικά με το θέμα της εμπλοκής του λαϊκού παράγοντα στα πολιτικά και θεσμικά ζητήματα που απασχολούν τη δημόσια συζήτηση. Αλλού αποθεώνεται, αλλού δαιμονοποιείται.

Η συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία διαμόρφωσης του προγράμματος των κομμάτων (πρόσφατα της Νέας Δημοκρατίας) και στην εκλογή των επικεφαλής είναι η επιτομή της δημοκρατικής λειτουργίας. Αυτό υποστηρίζουν οι ηγεσίες ορισμένων κομμάτων και χρησιμοποιούν τη σύγχρονη τεχνολογία για να πετύχουν τα καλύτερα αποτελέσματα.

Η συμμετοχή όμως των πολιτών στη συζήτηση για την αναθεώρηση του Συντάγματος, ακόμη και με δημοψηφίσματα, χαρακτηρίζεται επικίνδυνος λαϊκισμός. Αυτό ισχυρίζονται κυρίως οι ηγετικές ομάδες των κομμάτων της αντιπολίτευσης.

Στη μία περίπτωση οι πολίτες κρίνονται ώριμοι και μπορούν να παίξουν έναν πιο ουσιαστικό, απ' αυτόν του απλού ψηφοφόρου, ρόλο. Καλούνται να απαντήσουν σε σοβαρά ερωτήματα που έχουν να κάνουν με την ιδεολογική ταυτότητα, τη στρατηγική, τις συμμαχίες και την πολιτική γραμμή των κομμάτων και ενθαρρύνεται η μαζική προσέλευσή τους στις κομματικές κάλπες ώστε ο εκλεγμένος αρχηγός να προικδοτηθεί με κύρος (κάτι που είναι καλό) και με εξουσίες (κάτι που έχει αποδειχθεί προβληματικό).

Την ίδια στιγμή οι πολίτες -αυτοί δηλαδή που πρέπει να έχουν λόγο για το πώς θα είναι τα κόμματα και ποιοι(-ες) θα είναι οι αρχηγοί τους- δεν θεωρούνται ικανοί να εκφέρουν άποψη για την έκταση και το βάθος των αλλαγών στον καταστατικό χάρτη της χώρας.

Μ' άλλα λόγια, δεν είναι απαραίτητη η γνώμη τους για το αν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας πρέπει να αποκτήσει κάποιες αρμοδιότητες, αν θα εκλέγεται από τον λαό, τη Βουλή ή από ένα διευρυμένο εκλεκτορικό σώμα, για το αν επιβάλλεται να ρυθμιστούν σε μόνιμη βάση οι σχέσεις Κράτους-Εκκλησίας, για το αν χρειάζεται να τροποποιηθεί το άρθρο 16 (ιδιωτικά Πανεπιστήμια), για το αν είναι χρήσιμο να θωρακιστεί η δημόσια περιουσία και να κατοχυρωθούν συνταγματικά οι συλλογικές συμβάσεις και η υποχρεωτική διαιτησία.

Στα ζητήματα αυτά, σύμφωνα με τη δεσπόζουσα αντίληψη, αποφασιστικό και κυρίαρχο λόγο πρέπει να έχουν μόνον η Βουλή (δηλαδή οι πλειοψηφίες) και οι ειδικοί. Η αντίφαση κραυγάζει.